ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Miloslava Výborného a soudců JUDr. Michala Mazance a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobkyně: **M. K.**, zast. JUDr. Jiřím Juříčkem, advokátem se sídlem Údolní 222/5, Brno, proti žalovanému: **Zeměměřický a katastrální inspektorát v Brně**, se sídlem Moravské nám. 1, Brno, za účasti osob zúčastněných na řízení: I) M. R., II) V. R., oba zast. JUDr. Janem Vokálem, advokátem se sídlem Bratislavská 12, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 3. 2015, čj. ZKI BR-O-22/202/2015, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně, proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 25. 7. 2017, čj. 29 A 76/2015-70,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Osoby zúčastněné na řízení **nemají** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný shora specifikovaným rozhodnutím zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Katastrálního úřadu pro Jihomoravský kraj, Katastrální pracoviště Brno-venkov, ze dne 26. 1. 2015, čj. OR-670/2014-703. Tímto rozhodnutím katastrální úřad rozhodl podle § 36 odst. 4 zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (dále jen „katastrální zákon“) takto: „*Nesouhlasu paní M. K. s neprovedením opravy průběhu vlastnické*

hranice v katastrálním operátu mezi pozemky parcela č. X a X na straně jedné a pozemkem parcela č. X na straně druhé dle geometrického plánu č. X ze dne 28. 10. 2007 v katastrálním území Ř. se nevyhovuje, neboť se nejedná o chybu podle ustanovení § 36 odst. 1 a) nebo b) katastrálního zákona č. 256/2013 Sb." Žalobu proti rozhodnutí žalovaného krajský soud zamítl.

[2] Krajský soud uvedl, že žalobkyně požádala o opravu chyby v katastrálním operátu proto, že vyznačení hranice mezi parcelami č. X a X (ve spoluvlastnictví osob zúčastněných na řízení) a parcelou č. X (ve vlastnictví žalobkyně), vše v k. ú. Ř., neodpovídá skutečnému průběhu vlastnické hranice. Žalobkyně tvrdila, že zjištění učiněná v rámci obnovy operátu při technickohospodářském mapování, které proběhlo v letech 1965 až 1968 jsou chybná, k nesrovnalostem došlo z důvodu vyvlastnění části pozemku ve vlastnictví právní předchůdkyně žalobkyně. Krajský soud konstatoval, že nejde-li o výjimku (zřejmý omyl), o kterou v souzené věci nešlo, lze chybné geometrické a polohové určení parcely opravit pouze na základě dvou nezbytných podkladů, kterými jsou výsledek zeměměřičské činnosti a písemný souhlas vlastníků, že hranice jsou nesporné. Takové podklady však žalobkyně nedoložila a z průběhu správního a soudního řízení bylo zřejmé, že vlastníci dotčených pozemků s provedením opravy výslovně nesouhlasili.

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalovaného a osob zúčastněných na řízení ke kasační stížnosti

[3] Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka") kasační stížnost.

[4] Stěžovatelka namítla, že pro závěr krajského soudu, podle kterého bylo provedeno technickohospodářské mapování se všemi jeho atributy, nebyl důvod. Stěžovatelka je přesvědčena, že za zápisem, jenž nemá žádné podklady, musí stát lidské selhání. Krajský soud konstatoval, že hranice mezi pozemky vychází z technickohospodářského mapování, zároveň však připustil, že správnost této hranice nelze ověřit a posoudit, neboť podklady obnovy operátu evidence nemovitostí pořízené při technickohospodářském mapování se nedochovaly. Ani soud ani správní orgány tak správnost vyznačení hranice neposuzovaly. Stěžovatelka přitom rozpor mezi posledním geometrickým plánem, který hranici měnil, a tím, jak je hranice vedena dnes, jednoznačně prokázala (geometrickým plánem z 28. 10. 2007, který vycházel z geometrického plánu z roku 1950).

[5] Podle stěžovatelky není nynější hranice podložena žádným technickým či jiným podkladem. Úvaha krajského soudu i správních orgánů, podle které je hranice určitým způsobem vedena od roku 1968, a proto je správná, je nepřijatelná. Stěžovatelka se pouze domáhá toho, aby hranice byla vedena tak, jak to odpovídá poslednímu dostupnému technickému podkladu, a to geometrickému plánu z roku 1950.

[6] Stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí zrušil a aby věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že setrvává na svém vyjádření k žalobě.

[8] Osoby zúčastněné na řízení ve svém vyjádření označily kasační stížnosti za bezpředmětnou, nedůvodnou, nepřípustnou. Uvedly, že ke zřejmému omylu dojít nemohlo a se stěžovatelkou navrženou opravou nesouhlasí, průběh hranice je proto sporný. Dodaly, že se stěžovatelka opakovaně pokoušela změnit hranici v občanském soudním řízení; soudy v těchto řízeních na základě několika znaleckých posudků potvrdily správnost vyznačení hranice. Pro existenci pravomocných soudních rozhodnutí namítly osoby zúčastněné na řízení překážku věci rozhodnuté.

[9] Osoby zúčastněné na řízení navrhly, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl a aby jim přiznal právo na náhradu nákladů řízení. Tuto svou žádost odůvodnily tím, že stěžovatelka neustále vyvolává řízení vedená přímo proti nim, či řízení bezprostředně ohrožující jejich zájmy. To vede nejen k tomu, že jsou jako osoby velmi pokročilého věku vystavovány neustálému stresu, ale i k nemalým nákladům na odbornou právní pomoc a obranu, které jsou nuceny vynaložit ze svých nevysokých starobních důchodů; proto jsou dány důvody hodné zvláštního zřetele pro přiznání náhrady nákladů řízení ve smyslu § 60 odst. 5 věta druhá s. ř. s.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[10] Nejvyšší správní soud nenalezl žádné formální vady či překážky projednatelnosti kasační stížnosti, a proto přezkoumal jí napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu a v rámci kasační stížností uplatněných důvodů, zkoumaje přitom, zda napadené rozhodnutí či jemu předcházející řízení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti [§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.].

[11] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou překážky věci rozhodnuté, kterou vznesly osoby zúčastněné na řízení. Soud totiž k této tzv. negativní podmínce řízení přihlíží kdykoli za řízení; její existence způsobuje neodstranitelný nedostatek podmínek řízení.

[12] Podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. *[n]estanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže a) soud o téže věci již rozhodl (...)* Podmínky pro odmítnutí návrhu z důvodu překážky věci rozhodnuté jsou tedy dvě: totožnost věci a existence meritorního soudního rozhodnutí o ní. Totožnost věci je určována totožností účastníků řízení a totožností předmětu řízení (srov. rozsudek NSS ze dne 10. 11. 2005, čj. 3 As 15/2004-95).

[13] Nejvyšší správní soud ze správního spisu, v němž byly založeny příslušné rozsudky, zjistil, že předmětem řízení vedeného u Okresního soudu Brno – venkov pod sp. zn. 14 C 872/97 byl návrh na určení vlastnického práva k části pozemku parc. č. X a X v k. ú. Ř.; odvolání proti rozsudku v této věci bylo předmětem řízení vedeného u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 38 Co 514/99. Předmětem řízení vedeného u Okresního soudu Brno – venkov pod sp. zn. 6 C 903/2002 byla žaloba na vyklizení části pozemku parc. č. X v k. ú. Ř.; odvolání proti rozsudku v této věci bylo předmětem řízení vedeného u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 16 Co 220/2012 a dovolání proti rozsudku o odvolání bylo předmětem řízení vedeného u Nejvyššího soudu pod sp. zn. 22 Cdo 3744/2013.

Předmětem řízení, jež bylo skončeno vydáním rozsudku, který stěžovatelka napadla kasační stížností, byla žaloba proti správnímu rozhodnutí o neprovedení opravy průběhu vlastnické hranice v katastrálním operátu. Z uvedeného je zřejmé, že předměty soudních řízení nebyly totožné.

[14] Totožní nebyli ani účastníci soudních řízení. V řízení vedeném u Okresního soudu Brno – venkov pod sp. zn. 14 C 872/97 byla navrhovatelkou M. Ž. a odpůrci osoby zúčastněné na řízení, v odvolacím řízení namísto navrhovatelky vystupovali její procesní nástupci; v řízení vedeném u Okresního soudu Brno – venkov pod sp. zn. 6 C 903/2002 a v řízeních navazujících byla žalobkyní stěžovatelka a žalovanými osoby zúčastněné na řízení; v soudním řízení správním byli účastníky řízení stěžovatelka a žalovaný správní orgán.

[15] Z uvedeného plyne, že pro nedostatek totožnosti věci nemohla být dána ani překážka věci rozhodnuté.

[16] K samotné opravě stěžovatelkou tvrzené chyby v katastrálním operátu Nejvyšší správní soud nejprve cituje relevantní právní úpravu.
[17] Podle § 36 odst. 1 katastrálního zákona *[n]a písemný návrh vlastníka nebo jiného oprávněného nebo i bez návrhu opraví katastrální úřad chybné údaje katastru, které vznikly a) zřejmým omylem při vedení a obnově katastru, b) nepřesností při podrobném měření, zobrazení předmětu měření v katastrální mapě a při výpočtu výměr parcel, pokud byly překročeny mezní odchylky stanovené prováděcím právním předpisem.*

[18] Podle § 44 odst. 3 vyhlášky č. 357/2013 Sb., o katastru nemovitostí (dále jen „katastrální vyhláška“) *[ch]ybné geometrické a polohové určení, které vzniklo nepřesností při podrobném měření a zobrazení předmětu měření v katastrální mapě, nejde-li o případy podle odstavce 2, opraví katastrální úřad na základě a) výsledku zeměměřických činností, který je využíván pro vyznačení příslušného předmětu polohopisu do katastrální mapy, a b) písemného prohlášení vlastníků pozemků, že hranice pozemků nebyla jimi měněna, není sporná ani nebyla zpochybněna.*

[19] Stěžovatelka se ve správním a v následném soudním řízení domáhá změny vedení sporné hranice, a to do stavu, jak je zaznamenána v geometrickém plánu č. 1019T-24/50 z 23. 8. 1950. Tento geometrický plán zobrazuje rozdělení parcely č. X na parcelu č. X a X, přičemž nově vzniklá parcela č. X o výměře 142 m^2 představuje část původní parcely č. X (od 1. 6. 1968 parcela č. X) vyvlastněnou ve prospěch osob zúčastněných na řízení. Dne 1. 6. 1968 byla vyhlášena platnost operátu obnoveného na základě technickohospodářského mapování. Dne 28. 11. 2014 byla vyhlášena platnost obnoveného operátu, který vznikl přepracováním analogové katastrální mapy vytvořené na podkladě výsledku technickohospodářského mapování v roce 1968 do formy katastrální mapy digitální, šlo přitom pouze o převod zákresu hranic parcel do digitální podoby, bez zjišťování, vytyčování a zaměřování hranic v terénu.

[20] Nejvyšší správní soud se řízením o opravě chyby v katastrálním operátu v minulosti opakovaně věnoval. Byť se velká část jeho dosavadní judikatury vztahuje k předchozí právní úpravě opravy chyby v katastru zakotvené v § 8 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru

nemovitostí České republiky, lze z této judikatury vycházet, jelikož právní úprava byla převzata do současného katastrálního zákona v téměř nezměněné podobě. Například v rozsudku ze dne 24. 4. 2013, čj. 7 As 131/2012-32, publ. pod 2902/2013 Sb. NSS, k tomu uvedl: *„Řízení o opravě chyb v katastrálním operátu (§ 8 odst. 1 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky)* [pozn.: § 36 odst. 1 současného katastrálního zákona] *slouží k uvedení údajů katastru do souladu s listinami založenými ve sbírce listin. Opravou má být pouze dosaženo souladu mezi evidovanými a skutečnými údaji. Katastrální úřad tak posuzuje toliko soulad zakreslení hranice v katastrální mapě s podklady, které má k dispozici. Stáří podkladů, s nimiž není zakreslení hranice v souladu, přitom nehraje roli.“* K opravě chyby v katastru vzniklé zřejmým omylem Nejvyšší správní soud například v rozsudku ze dne 13. 4. 2017, čj. 10 As 307/2016-38, uvedl: *„Z konstantní rozhodovací praxe NSS vyplývá, že k opravě chyby v katastru dle § 36 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona může katastrální úřad přistoupit jen tehdy, pokud byla hranice mezi pozemky zakreslena v katastru v důsledku zřejmého omylu pracovníka katastru v rozporu s podkladovými listinami, které má k dispozici. O omyl zřejmý se jedná pouze v případě, že je chyba v katastru naprosto evidentní. Chyby v katastru, k jejichž zjištění se katastrální úřad neobejde bez podrobného zkoumání právní a skutkové stránky případu, nejsou způsobeny zřejmým omylem. Vedle toho pouhý nesoulad mezi hranicí v katastru evidovanou a v terénu skutečně užívanou není důvodem pro opravu údajů zapsaných v katastru.“*

[21] V souzeném případě stěžovatelka sice argumentuje geometrickým plánem z 23. 8. 1950, tento plán však nevznikl při technickohospodářském mapování, na jehož základě byla 1. 6. 1968 vyhlášena platnost operátu obnoveného, ale za účelem rozdělení parcely č. X z důvodu vyvlastnění. Podklady pro obnovu operátu v roce 1968 se nedochovaly. Katastrální úřad proto nemohl posoudit, zda obnovený operát z roku 1968 a zároveň i digitální katastrální mapa z roku 2014, která je pouze překlopením původní mapy do digitální verze, obsahují chybné údaje, neboť neměl k dispozici podkladové listiny pořízené při technickohospodářském mapování. Případná oprava chybného údaje katastru z důvodu zřejmého omylu [§ 36 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona] proto nepřipadala v úvahu.

[22] Krajský soud ani správní orgány vskutku neposuzovaly správnost vyznačení předmětné hranice. To však právě proto, že v řízení o opravě chyby katastru se správní orgány (a následně soudy) mohou zabývat pouze souladem evidovaných údajů se skutečným obsahem listin, které mají k dispozici. Neměly-li správní orgány k dispozici listiny pořízené při technickohospodářském mapování v roce 1968, nemohly posoudit, zda byla předmětná hranice vyznačena v souladu s těmito podklady. Za takové situace se lze svých práv domáhat v řízení před soudem rozhodujícím občanskoprávní spory. Vznikne-li totiž spor o to, kudy probíhá hranice sousedících pozemků, není jistý ani rozsah vlastnického práva; k jeho posouzení nemají zeměměřičské a katastrální orgány pravomoc, a tudíž o těchto otázkách nejsou povolány autoritativně rozhodovat ani soudy v řízeních přezkoumávajících postupy těchto orgánů v řízení dle soudního řádu správního. Stěžovatelka si nepochybně této možnosti byla vědoma, neboť iniciovala i občanské soudní řízení.

[23] K provedení opravy chybného údaje katastru podle § 36 odst. 1 písm. b) katastrálního zákona může katastrální úřad přistoupit pouze za předpokladu, že vlastníci

dotčených nemovitostí písemně prohlásili, že hranice nebyla jimi měněna, není sporná ani nebyla zpochybněna. Takové prohlášení nebylo učiněno, přičemž osoby zúčastněné na řízení i ve vyjádření ke kasační stížnosti výslovně uvedly, že průběh hranice je sporný. Existuje-li mezi stěžovatelkou a osobami zúčastněnými na řízení spor o průběh předmětné hranice, vylučuje to provedení opravy podle § 36 odst. 1 písm. b) katastrálního zákona ve spojení s § 44 odst. 3 katastrální vyhlášky.

[24] Nejvyšší správní soud uzavírá, že podstatou stěžovatelčiných námitek byl spor o vlastnické právo k části pozemku (včetně otázky přesného vytyčení hranice mezi pozemky). Rozhodnout konečným způsobem ve sporu o právním vztahu k nemovitosti však může pouze obecný soud v nalézacím řízení, nikoli katastrální úřad cestou opravy chyby v katastrálním operátu.

IV. Závěr a náklady řízení

[25] Pro uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je nedůvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s.

[26] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, a proto mu soud náhradu nákladů nepřiznal.

[27] Podle § 60 odst. 5 s. ř. s. má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Z důvodů zvláštního zřetele hodných může jí soud na návrh přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení.

[28] Nejvyšší správní soud osobám zúčastněným na řízení žádné povinnosti neuložil. Osoby zúčastnění na řízení však ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhly, aby jim bylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení. Tento návrh odůvodnily jak je uvedeno v odstavci [9] tohoto rozsudku. Nejvyšší správní soud uvedené důvody, které osoby zúčastněné na řízení ani nijak důkazně nepodložily, nemůže bez dalšího, pouze na základě tvrzení osob zúčastněných na řízení, považovat za důvody zvláštního zřetele hodné dovolující výjimečně vybočit z intencí pravidelného postupu dle § 60 odst. 5 s. ř. s. O žádané náhradě nákladů řízení vzešlých osobám zúčastněným na řízení bylo proto rozhodnuto jak je ve výroku IV. uvedeno.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 25. dubna 2018

JUDr. Miloslav Výborný
předseda senátu